

Małopolska w 100-letniej historii GUS

Małopolska in 100-year history
of Statistics Poland

Kraków 2018

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Krakowie. Dział Opracowań Analitycznych

Statistical Office in Kraków. Analytic Studies Section

Zespół autorski

Editorial team

Marcin Marosz, Michał Misygar

Kierujący

Supervisor

Agnieszka Szlubowska

Prace redakcyjne i tłumaczenie

Editorial work and translation

Anna Kosiorowska, Michał Misygar, Monika Wałaszek

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Magdalena Koziak-Podsiadło, Marcin Marosz, Anna Nowak

Projekt okładki

Cover project

Magdalena Koziak-Podsiadło

ISBN 978-83-7403-273-5

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

krakow.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data – please indicate the source

Przedmowa

W historii polskiej statystyki, podobnie jak w historii Polski, rok 2018 jest czasem wyjątkowym. Sto lat temu Polska odzyskała Niepodległość, a Główny Urząd Statystyczny był pierwszą instytucją administracji niepodległego państwa polskiego, powołaną Reskryptem Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego 13 lipca 1918 r.

Dla upamiętnienia tego wydarzenia przygotowaliśmy dla Państwa folder ilustrujący jak w okresie stu lat istnienia Głównego Urzędu Statystycznego zmieniało się z demograficznego i administracyjnego punktu widzenia obecne województwo małopolskie.

Opracowanie przybliży wkład wybitnych statystyków ziemi krakowskiej tworzących fundamenty i kształtujących obraz statystyki publicznej w Polsce.

Dziękując wszystkim Państwu za współpracę z Urzędem Statystycznym w Krakowie zachęcam serdecznie do lektury i zapraszam do niezwykłej podróży w czasie.

Agnieszka Szlubowska

Dyrektor Urzędu Statystycznego w Krakowie

Kraków, Maj 2018 r.

Preface

In the history of Polish statistics, as in the history of Poland, 2018 is an exceptional time. One hundred years ago, Poland regained its Independence and the Central Statistical Office (now Statistics Poland) was the first institution of the administration of an independent Polish state, appointed as the Rescript of the Regency Council of the Kingdom of Poland on 13 July 1918.

To commemorate this event, we have prepared a folder illustrating how, during the hundred years of existence of the Statistics Poland, the present-day Małopolskie Region has changed from a demographic and administrative point of view.

The study introduces the contribution of eminent statisticians of the Kraków region that lay the foundations and shape the image of public statistics in Poland.

Thanking all of you for your cooperation with the Statistical Office in Kraków, I encourage you to read, and invite you to an amazing journey in time.

Agnieszka Szlubowska

Director of the Statistical Office in Kraków

Kraków, May 2018

Spis treści | Table of Contents

Lata 1918–1938 1918–1938	7
Lata 1939–1945 1939–1945	18
Lata 1946–1989 1946–1989	23
Lata 1990–2018 1990–2018	35

Lata 1918–1938

1918–1938

13 lipca 1918 r. na podstawie Reskryptu Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego powołany został Główny Urząd Statystyczny. Uprawnienia, obowiązki oraz sprawy związane z prowadzeniem badań statystycznych GUS regulowała ustawa z dnia 21 października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej (Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej nr 85 z 15 listopada 1919 r., poz. 464). Miejskie Biuro Statystyczne w Krakowie zobligowane zostało do świadczenia usług na rzecz GUS. Początkowy okres stanowiła praca na rzecz integracji biur statystycznych z poszczególnych zaborów oraz budowa spójnego systemu.

Pierwszym i najważniejszym, obok integracji systemu statystyki publicznej, zadaniem nowopowstałego Głównego Urzędu Statystycznego, a więc równocześnie Miejskiego Biura Statystycznego w Krakowie, stała się organizacja spisu powszechnego. W związku z opóźnieniem przeprowadzenia spisu powszechnego, zarządzanego na koniec 1920 r. i równoczesnym dotkliwym brakiem danych demograficznych koniecznych dla sprawnej organizacji i funkcjonowania władz lokalnych, prezydium miasta zarządziło przeprowadzenie powszechnego spisu ludności w Krakowie we własnym zakresie.

Miejskie Biuro Statystyczne przeprowadziło w istocie dwa spisy – pierwszy wedle stanu w dniu 21 lutego 1921 r., a następnie drugi będący już częścią państwowego, powszechnego

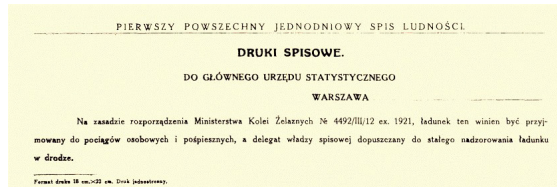
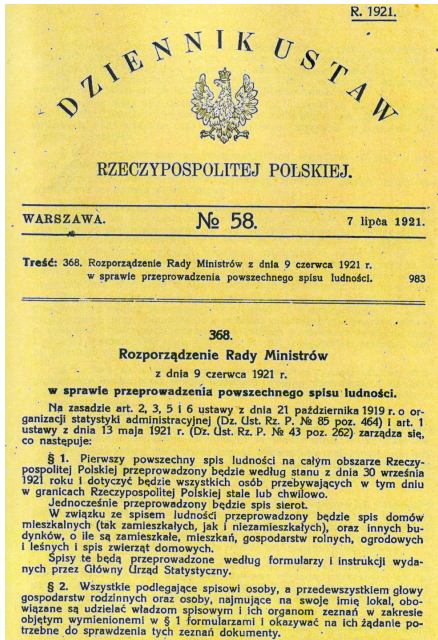
On 13 July 1918, based on the Rescript of the Regency Council of the Kingdom of Poland, the Central Statistical Office (CSO) was established. Powers, duties and matters related to conducting statistical surveys of the Central Statistical Office were regulated by the Act of 21 October 1919 on the Organization of Administrative Statistics (Official Journal of the Republic of Poland No. 85 of 15 November 1919, item 464). The Municipal Statistical Office in Kraków was obliged to provide services to the CSO. The initial period was the time of integration of statistical offices from the territories of 3 partitions and the construction of one cohesive system.

The first and the most important task, apart from the integration of the system of official statistics, the newly created Central Statistical Office, as well as the Municipal Bureau of Statistics in Kraków was the organization of a census. Due to the delay in the census carried out at the end of 1920 and at the same time the severe lack of demographic data necessary for the efficient organization and operation of local authorities, the city council ordered a general census in Kraków on its own.

The Municipal Statistics Office in fact carried out two censuses – the first according to the state on 21 February 1921 and then the second being already part of the state public census on 30 September 1921. Until the publication of the official results of the state census in 1924

spisu ludności wedle stanu w dniu 30 września 1921 r. Do czasu publikacji oficjalnych wyników państwowego spisu powszechnego w 1924 r. posługiwano się danymi spisu gminnego w szerokim zakresie przy przebudowie samorządu miejskiego.

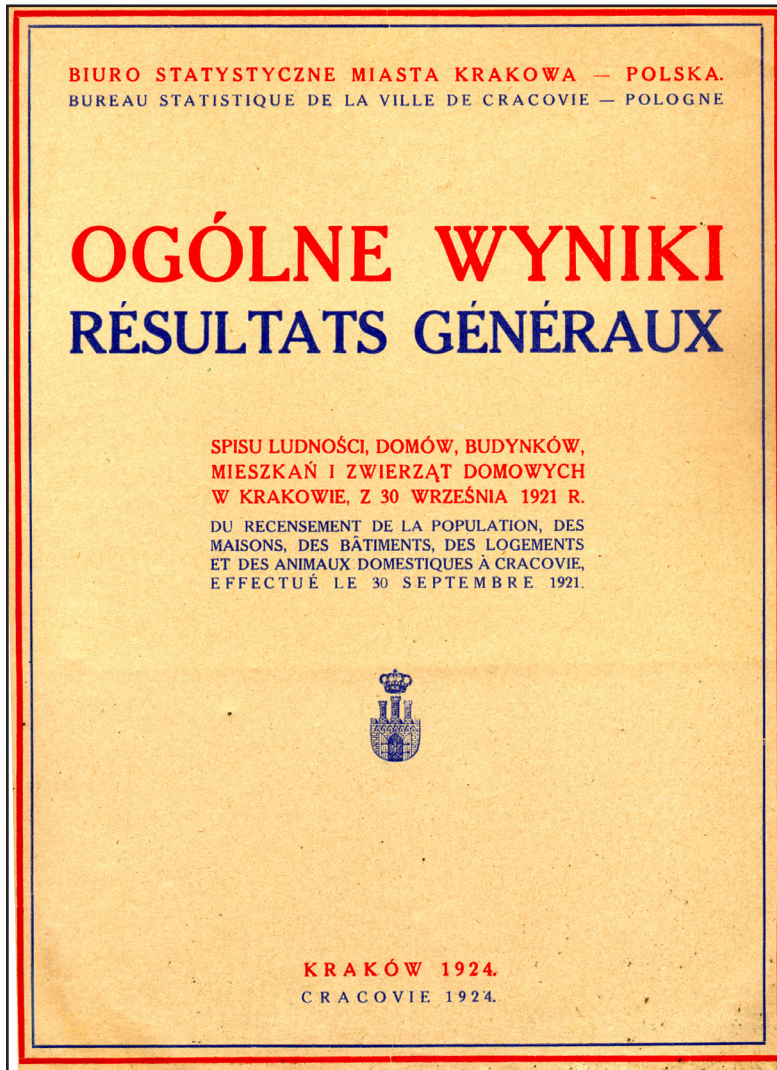
the data of the commune census was used in a wide range in the reconstruction of the municipal self-government.

„Druki spisowe” (nalepka na skrzynie z materiałem spisowym wysyłanym do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie). “Census books” (sticker on the casket with census material sent to the Central Statistical Office in Warszawa).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 czerwca 1921 r. w sprawie przeprowadzenia powszechnego spisu ludności.

Regulation of the Council of Ministers of 9 June 1921 on the conduct of a general census.

Strona tytułowa dwujęzycznej publikacji pospisowej wydanej w Krakowie w 1924 r. na podstawie wyników spisu z 30 września 1921 r.

Title page of a bilingual publication, published in Kraków in 1924 based on the results of the census of 30 September 1921.

Prof. Kazimierz Władysław Kumaniecki (1880–1941)

„Statystycy polscy”, Zakład
Wydawnictw Statystycznych,
Warszawa 2012.

„Polish Statisticians”, Statisti-
cal Publishing House, Warsza-
wa 2012.

Współzałożyciel i pierwszy sekretarz Polskiego Towarzystwa Statystycznego powstałego w 1912 r. w Krakowie, kierownik Miejskiego Biura Statystycznego. Wraz z prof. Adamem Krzyżanowskim i współpracownikami opracowywał oraz wydał „Statystykę Polski” – pierwszy polski rocznik historyczno-statystyczny pokazujący rozwój społeczno-gospodarczy na ziemiach polskich od XIX wieku, aż do I wojny światowej

Co-founder and first secretary of the Polish Statistical Association established in 1912 in Kraków, head of the Municipal Statistical Office. Together with prof. Adam Krzyżanowski and co-workers, prepared and published „Polish Statistics” – the first Polish historical and statistical yearbook, presenting socio-economic development in Poland from the 19th century until the First World War.

Dr Stanisław Róg (1908–2000)

Ekonomista, prawnik, redaktor naczelny *Wiadomości Statystycznych*, wieloletni wiceprezes GUS. W okresie okupacji został zatrudniony w Urzędzie Statystycznym Generalnego Gubernatorstwa w Krakowie, gdzie jako kierownik w Wydziale Statystyki Przemysłu chronił swoich podwładnych oraz przeniesione z Warszawy polskie zbiory materiałów statystycznych. Podjął współpracę z organizacjami podziemnymi przekazując wyniki spisu zakładów przemysłowych z 1941 r., spisu rolnego z 1942 r. oraz spisu ludności 1943 r.

Economist, lawyer, editor-in-chief of *Statistical News*, long-term vice-president of the Central Statistical Office. During the occupation, he was employed at the Statistical Office of the General Governorship in Kraków, where as a head of the Department of Industrial Statistics, he protected his subordinates from German authorities and Polish collections of statistical materials transferred from Warszawa. He undertook cooperation with underground organizations by providing them the results of a census of industrial plants from 1941, an agricultural census from 1942 and a census of 1943.

Uczestnicy kongresu Międzynarodowego Instytutu Statystycznego przed pomnikiem Tadeusza Kościuszki na Wawelu. Widoczni m.in. prezes Międzynarodowego Instytutu Statystycznego Albert Delatour (stoi 6. z lewej) i prof. UJ Kazimierz Władysław Kumaniecki (8. z lewej, trzyma przed sobą kapelusz). Źródło: zasoby Narodowego Archiwum Cyfrowego.

The participants of the congress of the International Institute of Statistics in front of the monument of Tadeusz Kościuszko on the Wawel Hill. Among the guests the President of the International Statistical Institute Albert Delatour (6 from the left) and prof. UJ Kazimierz Władysław Kumaniecki (8 on the left, holding a hat). Source: The National Digital Archives collection.

Pierwszy Spis Powszechny 1921 r.

First Census 1921

Pierwszy spis odbył się już według nowego podziału administracyjnego (ustawa z dnia 23 grudnia 1920 r.), w którym funkcjonowało województwo krakowskie.

The first census was carried out according to the new administrative division (Act of 23 December 1920), in which the Krakowskie Region functioned.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Województwo	Obszar w km. kw.	Pow. w km. kw.	Miast	Gmin	Województwo	Obszar w km. kw.	Pow. w km. kw.	Miast	Gmin
Polska	886 604	277 025	12 627		Wojtyńskie	29 943	9 35	95	
Warszawskie	29 431	24 26	289		Poznańskie	26 603	38 118	3041	
Łódzkie	19 034	14 39	234		Pomorskie	16 386	20 30	1354	
Lubelskie	23 726	16 35	311		Krakowskie	17 445	24 50	1017	
Lubelskie	31 160	20 32	281		Lwowskie	17 024	28 60	2103	
Białostockie	32 518	14 47	182		Stanisławowski	18 448	24 22	1122	

Mapa przedstawiająca podział administracyjny Polski w okresie międzywojennym.

The map presenting the administrative division of Poland in the interwar period.

PRZEGLĄD OGÓLNY.

WOJEWÓDZTWO. POWIATY.

WOJE- WÓDZTWO POWIATY	Po- wierz- chnia w km ²	Liczba jednostek administra- cyjnych		Licz- ba miej- sco- wo- ści a	Ludność obecna w dniu spisu												Na 100 osób pre- ywa- lo w mia- stach	Na 1 km ² przy- pada- ło osób										
		miast	wsi		w miastach i na wsi razem				w miastach				na wsi															
					razem	mężczyzn	kobiet	Na 100 męż- czyzn przy- pada- ło kobiet	razem	mężczyzn	kobiet	Na 100 męż- czyzn przy- pada- ło kobiet	razem	mężczyzn	kobiet	Na 100 męż- czyzn przy- pada- ło kobiet												
																			razem	mężczyzn	kobiet	Na 100 męż- czyzn przy- pada- ło kobiet						
Woj. KRAKOWSKIE	17 448	50	1922	2171	1992	810	837	915	1054	885	112,5	458	607	210	342	248	265	118,0	534	203	727	573	806	630	110,9	23,0	114,2	
POWIATY:																												
Biała	464	3	43	50	81	131	37	297	43	834	117,5	15	271	6	771	8	500	125,5	65	860	30	526	35	334	115,8	18,8	174,9	
Bochnia	877	4	137	144	108	375	50	753	57	622	113,5	19	152	8	774	10	378	118,3	89	223	41	979	47	244	112,5	17,7	123,6	
Brzesko	853	2	107	112	96	197	44	938	51	259	114,3	5	054	2	291	2	763	120,6	91	143	42	647	48	496	113,7	5,3	112,8	
Chrzanów	722	3	81	88	116	668	56	193	60	475	107,6	31	047	15	124	15	923	105,3	85	621	41	069	44	552	108,5	26,6	161,6	
Dąbrowa	650	2	103	112	63	717	30	427	33	290	109,4	3	888	1	886	2	002	106,2	59	829	28	541	31	288	109,6	6,1	98,0	
Gorlice	916	2	87	90	78	089	37	139	40	950	110,3	9	284	4	302	4	982	115,8	68	805	32	837	35	968	109,5	11,9	85,3	
Grybów	585	2	70	77	51	932	24	321	27	611	113,5	4	865	2	193	2	672	121,8	47	067	22	128	24	939	112,7	9,4	88,8	
Jasło	820	1	122	129	85	253	39	918	45	335	113,6	10	391	4	435	5	956	134,3	74	862	35	483	39	379	111,0	12,2	104,0	
Kraków m-to	47	1	—	1	183	706	83	477	100	229	120,1	183	706	83	477	100	229	120,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3908,6
Kraków	478	—	100	103	66	138	31	271	34	867	111,5	—	—	—	—	—	—	—	66	138	31	271	34	867	111,5	—	138,4	
Łimanowa	952	1	90	99	78	126	37	028	41	098	111,0	2	143	9	85	1	158	117,6	75	983	36	043	39	949	110,8	2,7	82,1	
Mielec	908	2	95	101	72	840	35	280	37	560	106,3	8	067	3	705	4	302	114,2	64	773	31	515	33	258	105,5	11,1	80,2	
Myślenice	1 046	3	63	66	88	766	41	325	47	441	114,8	7	846	3	552	4	294	120,9	80	920	37	773	43	147	114,2	8,8	84,9	
Nowy Sącz	1 262	5	159	175	130	792	62	245	68	547	110,1	39	539	18	241	21	298	116,8	91	253	44	004	47	249	107,4	30,2	103,6	
Nowy Targ	1 306	2	74	119	78	461	37	260	41	201	110,6	16	879	7	593	9	286	122,3	61	582	29	667	31	915	107,6	21,5	60,1	
Oświęcim	336	2	43	46	51	931	24	870	27	061	108,8	14	182	6	897	7	285	105,6	37	749	19	773	19	776	110,0	27,3	154,6	
Piłzno	573	2	58	63	47	355	22	478	24	877	110,7	4	849	2	186	2	663	121,8	42	506	29	292	22	214	109,5	10,2	82,6	
Podgórze	221	1	50	51	39	828	18	990	20	838	109,7	2	444	1	142	1	302	114,6	37	384	17	848	19	536	109,5	6,1	180,2	
Ropczyce	800	3	76	89	75	920	36	335	39	585	108,9	8	859	4	126	4	733	114,7	67	061	32	209	34	852	108,2	11,7	94,9	
Spisz-Orawa	583	—	27	27	22	643	10	959	11	684	106,6	—	—	—	—	—	—	—	22	643	10	959	11	684	106,6	—	38,8	
Tarnów	772	2	83	124	108	365	50	570	57	795	114,3	37	790	17	295	20	495	118,5	70	575	33	275	37	300	112,1	34,9	140,4	
Wadowice	666	3	78	87	88	646	41	401	47	245	114,1	12	725	5	788	6	937	119,9	75	921	35	613	40	308	113,2	14,4	133,1	
Wieliczka	458	2	108	116	68	084	32	251	35	833	111,1	10	155	4	666	5	489	117,6	57	929	27	585	30	344	110,0	14,9	148,7	
Żywiec	1 153	2	68	102	109	847	51	189	58	658	114,6	10	471	4	853	5	618	115,8	99	376	46	336	53	040	114,5	9,5	95,3	

a Jako miejscowości liczone są w woj. KRAKOWSKIM poza gminami tylko t. zw. miejscowości konskrypcyjne: patrz uwagi na wstępie niniejszego tomu.

Tablica przedstawiająca wyniki spisu 1921 r.—przeгляд ogólny.

Table presenting the results of the 1921 census — a general review.

Drugi Spis Powszechny 1931 r.

Organizacja oraz przeprowadzenie Spisu w 1931 r. były nie mniejszym wyzwaniem niż w 1921 r., choć odbywały się w nieco spokojniejszym kontekście historycznym. W ramach przygotowań przedspisowych oraz dla zaspokojenia potrzeb informacyjnych władz lokalnych założono w 1929 r. kataster miejski opierając się na przeprowadzonym spisie budynków, mieszkań i lokali niemieszkalnych.

Naczelnym Komisarzem Spisowym na miasto Kraków został mianowany dyrektor Miejskiego Biura Statystycznego Kazimierz Sarnecki. W samym mieście wyznaczono 762 okręgi spisowe, a dla każdej dzielnicy utworzono osobne biuro.

Second Census 1931

The organization and conducting of the Census of 1931 were no less a challenge than in 1921, although they were somewhat calmer in the historical context. As part of the pre-census preparations and to cover the information needs of local authorities, a municipal cadastre was founded in 1929 based on an inventory of buildings, apartments and non-residential premises.

The Director of the Municipal Statistical Office, Kazimierz Sarnecki, was appointed the Chief Commissioner of Census for the city of Kraków. 762 counties were designated in the city itself, and a separate office was created for each district.

Tabl. 10. Ludność według wyznania i płci oraz języka ojczystego
Population d'après la confession et le sexe, ainsi que d'après la langue maternelle

Województwo (Miasta i wieś. Miasta razem. Miasta o ludności powyżej 20 000. Wieś)

Wyznanie — Confession r — razem—ensemble m — mężczyźni—hommes k — kobiety—femmes	Ludność ogółem Population totale	Język ojczysty — Langue maternelle												
		polski <i>le polonais</i>	ukraiński <i>l'ukrainien</i>	ruski <i>le ruthène</i>	białoruski <i>le biélorusse</i>	rosyjski <i>le russe</i>	czeski <i>le tchèque</i>	litewski <i>le lithuanien</i>	niemiecki <i>l'allemand</i>	żydowski <i>le yiddish</i>	hebrajski <i>l'hébreu</i>	inne <i>autre</i>	nie podany <i>non déclaré</i>	
Miasta i wieś — Villes et communes rurales														
Ogółem — Total	r	2078516	1926233	1 366	58 038	59	145	217	13	8 192	74 473	7 744	1 167	869
	m	1001714	927 509	768	28 340	40	70	102	10	3 758	36 339	3 783	569	426
	k	1076802	998 724	598	29 698	19	75	115	3	4 434	38 134	3 961	598	443

Fragment tablicy przedstawiającej podział ludności według języka ojczystego w województwie krakowskim zgodnie z wynikami spisu 1931 r.

A fragment of a table showing the division of population according to the first language in the krakowskie region in accordance with the results of the 1931 census.

Prof. Edmund Załęski (1863–1932)

„Statystycy polscy”, Zakład
Wydawnictw Statystycznych,
Warszawa 2012.

„Polish Statisticians”, Statisti-
cal Publishing House, Warsza-
wa 2012.

Pionier zastosowania statystyki matematycznej w doświadczalnictwie rolniczym w Polsce. W 1908 r. na Międzynarodowym Zjeździe Rolniczym na jego wniosek podjęto rezolucję stosowania wśród eksperymentatorów rolniczych metody najmniejszych kwadratów. Wśród jego wychowanków znajdziemy Stefana Barbackiego, a „metoda Załęskiego” doczekała się szerokiego opracowania autorstwa Jerzego Neymana.

A pioneer in the application of mathematical statistics in agricultural experiments in Poland. In 1908, at the International Agricultural Congress, at his request, a resolution was adopted on the use of the least squares method among agricultural experimenters. One of his more well-known students was Stefan Barbacki and the „Załęski method” has received a broad study by Jerzy Neyman.

Prof. dr hab. Jerzy Sława-Neyman (1894–1981)

Matematyk i statystyk, który po raz pierwszy wprowadził nowoczesną koncepcję przedziału ufności w testowaniu hipotez statystycznych oraz współtworzył test hipotez zerowych (we współpracy z Egonem Pearsonem). Pierwszą część swojej kariery zawodowej spędził w różnych instytucjach w Warszawie i Krakowie (w tym na Uniwersytecie Jagiellońskim), a następnie w University College London, a drugą w University of California w Berkeley.

Mathematician and statistician who first introduced the modern concept of a confidence interval into statistical hypothesis testing and co-devised null hypothesis testing (in collaboration with Egon Pearson). He spent the first part of his professional career at various institutions in Warsaw and Kraków (including Jagiellonian University), and then at University College London, and the second part at the University of California, Berkeley.

Wypełnianie arkuszy spisowych w trakcie spisu 1931 r. przez kobiety wiejskie z Bronowic k. Krakowa.

Źródło: zasoby Narodowego Archiwum Cyfrowego.

Completion of census sheets during the census of 1931 by rural women from Bronowice near Kraków.

Source: The National Digital Archive collection.

W wyniku reformy administracyjnej kraju 1 kwietnia 1932 r. zlikwidowano 5 uprzednio istniejących powiatów województwa krakowskiego: grybowski, makowski, oświęcimski, pilznieński i wielicki. Liczbę powiatów ustalono na 18 (17 ziemskich i 1 grodzki). Na terenie województwa były 54 miasta.

W okresie międzywojennym wyróżniano 3 rodzaje jednostek o charakterze miejskim – miasto, miasteczko oraz osadę miejską. W województwie krakowskim występowały tylko dwa spośród nich (miasto oraz miasteczko). Termin miasto był terminem administracyjnym i nie oznaczał, że dana jednostka posiadała prawa miejskie. Wiele z nich wręcz było wsiami (jak np. Krynica czy Zakopane). Podobnie, niektóre miasteczka, jak np. Lanckorona, posiadały prawa miejskie, ale były gminami wiejskimi. Z kolei miasto Kraków było miastem prawnym o własnym statucie (podobnie jak Lwów).

As a result of the administrative reform of the country on 1 April 1932, five former subregions of the Krakowskie Region were liquidated: Grybowski, Makowski, Oświęcimski, Pilznieński and Wielicki. The number of subregions was set to 18 (17 land and 1 town). There were 54 cities in the region.

In the interwar period, three types of urban units were distinguished – the city, the town and the urban settlement. Only two of them (the city and the town) were present in the Krakowskie Region. The term city was an administrative term and did not mean that the given unit had city charter. Many of them were actually villages (such as Krynica or Zakopane). Similarly, some towns, such as Lanckorona, had city charter, but they were rural areas. On the other hand, the city of Kraków was a legal city with its own statute (just like Lwów).

18534(3)

P. U. S.

Główny Urząd Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej Office Central de Statistique de la République Polonaise

Warszawa, 16 czerwca 1932 r.

Varsovie, le 16 juin 1932

DRUGI POWSZECHNY SPIS LUDNOŚCI Z DNIA 9 GRUDNIA 1931 R. LE DEUXIEME RECENSEMENT GENERAL DE LA POPULATION DU 9 DECEMBRE 1931

WYNIKI TYMCZASOWE — RÉSULTATS PROVISOIRES

Ludność obecna na podstawie spisu z dnia 9.XII 1931 r. w granicach podziału administracyjnego według stanu z dn. 1.IV 1932 r.

Załącznik: mapa

La population présente sur la base du recensement du 9.XII 1931, dans les limites de la division administratives d'après l'état au 1.IV 1932

Annexe: une carte

Liczby ogólne ludności zgodne są z podanymi w zesz. 16 *Wiadomości Statystycznych* w tabelicy „Ludność obecna według języka ojczystego na podstawie spisu z dn. 9.XII 1931 r.”, natomiast różnią się nieznacznie od podanych w poprzednich tabelicach, opartych na pierwszych doniesieniach telegraficznych.

Nieznaczne różnice zachodzą między liczbami ludności miejskiej podanymi obecnie a liczbami podanymi poprzednio w tabelicach dotyczących ludności miast wynikają z dokonanych podczas rewizji poprawek w zbiorczych arkuszach spisowych.

Les chiffres totaux de la population coïncident avec les chiffres figurant dans le tableau: „Population présente d'après la langue maternelle, sur la base du recensement du 9.XII 1931” (voir les Informations Statistiques, No 16), différant cependant de ceux qui figurent dans les tableaux antérieurs, basés sur les premières communications télégraphiques.

Les différences peu considérables entre les chiffres de la population urbaine, données à présent et les chiffres données auparavant dans les tableaux relatifs à la population des villes, résultent des rectifications faites pendant la révision dans les feuilles de recensement récapitulatives.

Województwa Powiaty	Powierzchnia km ² Superficie km ²	Ludność obecna Population présente			Mieszkańców na 1 km ² Densité par km ²	Odziałek ludności miejskiej k. c. de la population urbaine	Départements Arrondissements
		Ogółem Total	w miastach urbaines	na wsi rurales			
Polska	388 390	32 132 936	8 686 284	23 255 179	82,7	27,2	Pologne
Woj. krakowskie	17 448	2 296 842	596 560	1 700 282	131,6	26,0	Dép. de Kraków
Biała	635	139 129	43 576	95 553	219,1	31,3	Biała
Bochnia	877	113 545	20 924	92 621	129,5	18,4	Bochnia
Brzesko	854	102 116	5 734	96 382	119,6	3,9	Brzesko
Chrzanów	722	137 260	50 896	86 364	190,1	37,1	Chrzanów
Dąbrowa	650	66 389	8 454	57 935	102,1	12,7	Dąbrowa
Gorlice	1 094	106 059	10 785	95 274	96,9	10,2	Gorlice
Jasło	1 008	111 824	11 508	100 316	110,9	10,3	Jasło
Kraków (m.)	48	221 260	—	—	4 609,6	100,0	Kraków (m.)
Kraków	880	187 252	12 102	175 150	212,8	6,5	Kraków (o.)
Limanowa	952	86 267	2 216	84 051	90,6	2,6	Limanowa
Mielec	908	77 530	9 457	68 073	85,4	12,2	Mielec
Myslenice	937	102 293	12 504	89 789	103,6	12,2	Myslenice
Nowy Sącz	1 576	184 305	50 941	133 364	116,9	27,6	Nowy Sącz
Nowy Targ	1 946	131 094	30 892	100 202	67,4	23,6	Nowy Targ
Ropczyce	1 185	115 171	18 471	96 700	97,2	16,0	Ropczyce
Tarnów	864	144 458	50 054	90 394	162,6	35,8	Tarnów
Wadowice	1 109	144 613	24 201	120 412	130,4	16,7	Wadowice
Żywiec	1 153	130 277	12 575	117 702	113,0	9,7	Żywiec

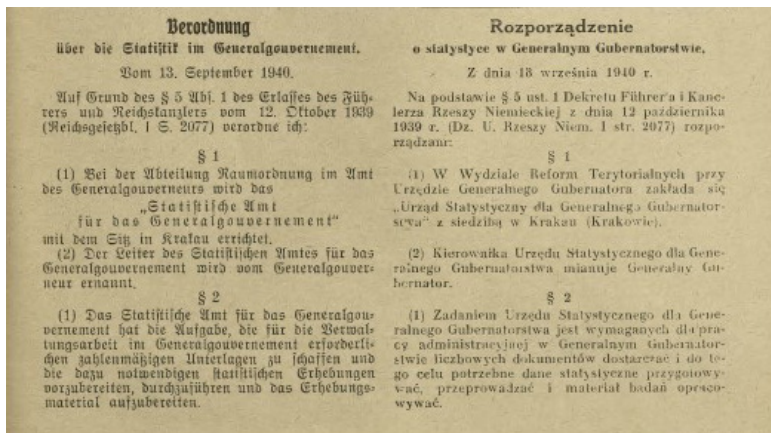
Tablica przedstawiająca wyniki spisu 1931 r. – przegląd ogólny.
Table presenting the results of the 1931 census – a general review.

Lata 1939–1945

1939–1945

Po wybuchu wojny w 1939 r. działalność urzędów statystycznych została zawieszona, jednak już w 1940 r. władze okupacyjne powołały na podstawie rozporządzenia o statystyce w Generalnym Gubernatorstwie (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement, Teil I) w Krakowie Urząd Statystyczny (Statistisches Amt) dla obszaru Generalnego Gubernatorstwa (GG). Urząd został włączony w struktury Wydziału Rolnictwa i Wyżywienia administracji Generalnego Gubernatorstwa, a wyposażenie, bibliotekę i archiwum GUS wywieziono z Warszawy do Krakowa (siedziby władz GG).

After outbreak of The Second World War in 1939, the functioning of the statistical offices in Poland was suspended. But not long after that, the occupation authorities issue a regulation about statistics in General Government (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement, Teil I) and set in Kraków Statistical Office for the General Government (GG) area. The Office was included in the structures of the Department of Agriculture and Provision of the GG administration, simultaneously the equipment, library and archives of the Central Statistical Office (CSO) were moved from Warszawa to Kraków (where government seat of GG and new Statistical Office for GG was located).

Rozporządzenia o statystyce w Generalnym Gubernatorstwie.
Regulation about statistics in General Government.

Urzędniczki podczas pracy w urzędzie statystycznym w Krakowie (Statistisches Amt). Źródło: zasoby Narodowego Archiwum Cyfrowego.

Female clerks while working in Statistical Office for GG in Kraków (Statistisches Amt). Source: The National Digital Archives collection.

Nowopowstałe Generalne Gubernatorstwo obejmowało swoim zasięgiem 4 dystrykty: Dystrykt Kraków, Dystrykt Lublin, Dystrykt Radom oraz Dystrykt Warszawa. Po agresji na Związek Radziecki w 1941 r., kolejny piąty - Dystrykt Galicja.

Dystrykt Kraków (Distrikt Krakau) – obejmował prawie całe województwo krakowskie bez terenów przekazanych Słowacji i Górnemu Śląskowi, zachodnią część województwa lwowskiego (na zachód od Sanu), południową część województwa kieleckiego (powiat miechowski, południowa część powiatu pińczowskiego i północno-wschodnią część powiatu olkuskiego). Łącznie 10 powiatów.

1 grudnia 1941 r. Ministerstwo Informacji i Dokumentacji Rządu Rzeczypospolitej Polskiej w Londynie wydaje „Mały Rocznik Statystyczny Polski wrzesień 1939 – czerwiec 1941”.

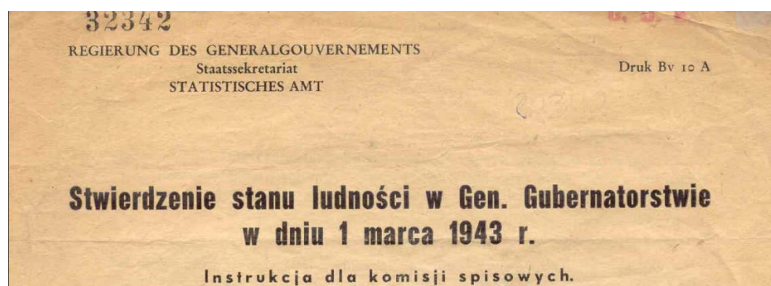
W lipcu 1945 r. zostaje zrealizowane pierwsze badanie statystyczne po II wojnie światowej, w tym spis rolny, obejmujący swoim zasięgiem jedynie tzw. „ziemie dawne” (część obszaru przedwojennej Polski, które miały pozostać w jej granicach po zakończeniu wojny).

The newly formed General Government was subdivided in 4 districts: the Kraków District, the Lublin District, the Radom District, and the Warszawa District. After the aggression on the Soviet Union in 1941, East Galicja was incorporated as fifth district – Galicja District.

Kraków district (Distrikt Krakau) – consisted of almost entire Krakowskie Region without areas included into Slovakia and Upper Silesia, the western part of the Lwowskie Region (to the west from the San river), southern part of the Kieleckie Region (Miechów Subregion, southern part of the Pinczów Subregion, and north-eastern part of the Olkusz Subregion) . A total of 10 subregions.

On 1 December 1941, the Ministry of Information of the Government of the Republic of Poland in London issues the “Concise Statistical Year-Book of Poland September 1939 – June 1941”.

In July 1945, the first statistical survey after World War II was completed, including the agricultural census covering only the so-called “Old lands” (parts of the pre-war Poland that were to remain within its borders after the end of the war).

Nagłówek instrukcji dla komisarzy spisowych – spis ludności w GG w dniu 1 marca 1943 r.

Headline of instruction for census commissioners – census in GG on 1 March 1943.

Mapa przedstawiająca terytorium dystryktu krakowskiego Generalnego Gubernatorstwa.

A map presenting the territory of the Krakow district in the General Government.

Distrikt Krakau B

I — II 28

Systematisches Verzeichnis der Gemeinden und Dörfer

Stadt-/Kreisauptmannschaft Stadt/Landgemeinde Dorf	Woh- bevölkerung am 1. März 1943	Stadt-/Kreisauptmannschaft Stadt/Landgemeinde Dorf	Woh- bevölkerung am 1. März 1943	Stadt-/Kreisauptmannschaft Stadt/Landgemeinde Dorf	Woh- bevölkerung am 1. März 1943	Stadt-/Kreisauptmannschaft Stadt/Landgemeinde Dorf	Woh- bevölkerung am 1. März 1943
Distrikt Krakau		8. Czermna Kolonia (Hohenbach) . . .	7 674	15. Olechowa	8 961	21. Radomyśl Wielki Stadt . . .	1 170
I. Stadthauptmannschaft Krakau	318 224	Breń Oschowski . . .	918	Będziesmyśl	772	22. Radomyśl Wielki	10 678
II. Kreisauptmannschaft Dębica		Czermna (Langenau) . . .	157	Nackowa	1 850	Dąbnie	1 060
1. Baranów Stadt . . .	1 325	Czermna (Hohenbach) . . .	671	Olchowa	811	Dąbrówka Wielka . . .	855
2. Baranów	6 562	Kawęczyn	616	Olimpów	372	Duleca Mała	1 302
Dąbrowica	2 020	Lysaków	856	Sielec	441	Duleca Wielka	1 554
Domacyny	368	Lysakówek	416	Wierczany	611	Partynia	925
Dymitrów Duży	465	Otaleg	873	Wiśniowa	1 312	Pień	406
Dymitrów Mały	457	Sańfanów	333			Ruda	1 807
Knapy	430	Trzciana	1 494	16. Padew Narodowa	5 054	Wólka Dulecka	362
Siedleszczyca	233	Wola Otałaska	561	Babcie	326	Zdąrzecze	973
Skopanie	650	Ziemiaków	679	Jęzefów (Jusefslarf)	175	Zarówka	1 434
Suchorów	735			Kęblów	457		
Wola Baranowska	1 204	9. Dębica Stadt . . .	12 202	Padew	1 831	23. Releishelm (Hyki Kolonia)	6 349
3. Borek Wielki . . .	3 916	10. Dębica	9 550	Piechoty	259	Chorzów	1 576
Borek Mały	124	Braciejowa	725	Przykop	560	Czajkowa	684
Borek Wielki	1 179	Głobikowa	659	Wojków	489	Grochowe	658
Kozodrza	823	Gomnińska Fox	1 144	Zachwiejów	201	Jaśłany	1 020
Ostrow	890	Latoszyn	935	Zaduszniki	276	Malinia	873
		Nagawesyna	768	Zarwicie	480	Pluty	121
4. Borowa	5 785	Podgrodzie	1 046	17. Pasieczany . . .	5 723	Trześć	500
Borowa	1 678	Pustynia	1 719	Brzesówka	933	Tuszów Kolonia	108
Gliny Małe	880	Stadówka	912	Brzeźnica	1 285	Tuszów Narodowy	799
Gliny Wielkie	380	Stobierna	653	Labzina	857	24. Ropczyce Stadt . .	2 635
Górci	529	Zawada	989	Pasieczyna	878	25. Ropczyce	10 954
Plawo	609			Pustków	1 241	Broniszów	776
Sadkowa Góra	889	11. Gawluszowice . .	5 503	Skrzyszów	528	Brzyzna	347
Schönanger	216	Borki Nizzańskie	567			Chechły	1 959
Sarowa	382	Brzyżanie	622	18. Pilzno Stadt . . .	3 033	Gnojnic	2 129
Wola Plawska (Weizenbach)	232	Chrzastów	624	19. Pilzno	10 941	Łączki Kucharskie	1 456
5. Charzewice	5 859	Gawluszowice	525	Bielowy	479	Niedźwiada	2 316
Charzewice	2 500	Kliszów	783	Dobrków	305	Okonin	448
Pilchów	1 187	Krzemienica	574	Gołczyzna	591	Pieczkowska	681
Turbia	2 164	Młodochów	343	Gołczyzna	427	Witkowice	842
		Ostówek	320	Jaworz Dolny	294		
6. Chmielów	3 891	Roznaity	547	Jaworz Górny	604	26. Rozwadów Stadt . .	4 129
Chmielów	1 921	Wola Zdakowska	592	Lipiny	937	27. Sędziszów Stadt . .	1 964
Cygany	919			Łęki Dolne	1 528	28. Sędziszów	7 563
Jadachy	797	12. Grębów	5 826	Łęki Górne	2 205	Czarna ad Sędzi- szów	723
Nagnajów	254	Grębów	3 221	Mokrzec	260	Góra Ropczycka	876
7. Czarna ad Tarnów	9 778	Jeziorko	917	Parkosz	535	Kawęczyn Sędzi- szowski	701
Borowa	848	Wydrza	1 688	Poloneja	164	Krzywa	700
Chotowa	495	13. Mielec Stadt . . .	9 480	Słotowa	1 003	Przedmieście Śe- dziszowskie	613
Czarna	1 148	14. Mielec	9 449	Słotowa	349	Wolica Ługowa	583
Głowaczowa	1 106	Cyranka	1 759	Stuzgojce	1 260	Wolica Piaskowa	619
Jastrząbka	1 823	Goleiszów (Goleschau)	708	Zwiernik	1 067	Zagórzyc	2 708
Jawornik	179	Książnice	565				
Jaświny	951	Podlesany	1 024	Błonie	709		
		Rzędzianowice	1 140	Kielce	1 218		
		Rzochów	918	Łączki Brzeskie	1 256		
				Podole	1 067		

B Distrikt Krakau

Spis ludności w GG w dniu
1 marca 1943 r. – tablica prze-
glądu ogólnego.

Census in GG on 1 March 1943
– data table.

Lata 1946–1989

1946–1989

Po wkroczeniu Armii Czerwonej i ustaniu lokalnej administracji na ziemiach II Rzeczypospolitej wprowadzono początkowo przedwojenny podział administracyjny, który był kolejno korygowany.

Województwo krakowskie utworzono 28 czerwca 1946 r. Objęło ono swoim zasięgiem obszar obecnego województwa małopolskiego (bez powiatu gorlickiego) oraz Jaworzno, powiat żywiecki i bielski (zlikwidowany i podzielony w 1951 r.).

After the entry of the Red Army and the establishment of a local administration in the territories of the Second Polish Republic, initially a pre-war administrative division was introduced, which was subsequently corrected.

The Krakowskie Region was created on 28 June 1946. It covered more or less the area of the present Małopolskie Region (without the Gorlicki Subregion), Jaworzno, subregions: Żywiecki and Bielski (liquidated and divided in 1951).

Kształt województwa krakowskiego w okresie 1946–1975.

The borders of the Krakowskie Region 1946–1975.

W celu zebrania podstawowych informacji i przygotowania planów odbudowy, akcji osadniczo-przesiedleńczej oraz aprowizacji, Rada Ministrów podjęła decyzję o przeprowadzeniu spisu sumarycznego w 1946 r. Ze względu na konieczność jak najszybszego uzyskania informacji oraz przewidywane szybkie przedawnienie (ze względu na masowe repatriacje, wysiedlenia oraz przesiedlenia) spis miał charakter sumaryczny i obejmował podstawowe informacje, takie jak stan i struktura ludności według trzech grup wieku, płci oraz czterech grup narodowościowych.

In order to collect basic information and prepare plans for reconstruction, settlement and resettlement actions and provisions, the Council of Ministers decided to conduct a basic census in 1946. Due to the need to obtain information as quickly as possible and the expected fast outdating time (due to mass repatriations, displacement and resettlement), the census was of a summary nature and included basic information, such as the status and structure of the population according to three age groups, sex and four ethnic groups.

POWSZECHNY SUMARYCZNY SPIS LUDNOŚCI z dn. 14.II 1946

General summarized population census on February the 14-th 1946

Podział na województwa i powiaty według stanu w dn. 28.VI 1946
Division on voivodships and counties according to status as on June 28, 1946

Tabl. 1. Przegląd ogólny według województw - General review according to voivodships

Miasta Gminy wiejskie	Liczba Number		Ludność — Population						Towns Rural boroughs
	miast towns	gmin wiejskich rural boroughs	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	w wieku lat — in the age of			
						poniżej under 15	18 — 59 [w wieku] and over	60 and over	
POLSKA — Poland									
Ogółem	732	3 016	23 929 757	10 667 152	12 958 283	5 667 547	12 851 750	2 106 138	Total
Miasta	732	—	7 424 589	3 216 535	4 208 054	2 301 369	4 443 658	679 562	Towns
w tym miasta o ludności powyżej 20 000	62	—	4 381 996	1 885 215	2 496 781	1 261 528	2 726 012	384 426	of which towns counting above 20 000 inhabitants
Gminy wiejskie	—	3 016	16 200 846	7 450 617	8 750 229	6 366 178	8 408 092	1 426 576	Rural boroughs
Ziemie dawne — Previous lands									
Razem^a	449	2 045	18 803 360	8 633 459	10 169 901	6 942 069	10 267 531	1 593 760	Total^b
Miasta	449	—	5 618 793	2 454 176	3 164 617	1 761 725	3 371 686	485 382	Towns
w tym miasta o ludności powyżej 20 000	48	—	3 552 783	1 538 969	2 013 817	1 030 140	2 220 375	302 318	of which towns counting above 20 000 inhabitants
Gminy wiejskie	—	2 045	13 184 567	6 179 283	7 005 284	5 180 344	6 895 845	1 108 378	Rural boroughs
Ziemie odzyskane — Recovered lands									
Razem^b	283	971	4 822 075	2 033 693	2 788 382	1 725 478	2 584 219	512 378	Total^b
Miasta	283	—	1 805 796	762 359	1 043 437	539 644	1 071 972	194 180	Towns
w tym miasta o ludności powyżej 20 000	14	—	829 183	340 249	488 934	231 388	505 637	92 138	of which towns counting above 20 000 inhabitants

Tablica zawierająca dane zebrane podczas sumarycznego spisu ludności z 1946 r. Table containing data collected during the summary census of 1946.

Spis powszechny 1950 r. Olcza k/Zakopanego osiedle Janosówka.
Źródło: zasoby Narodowego Archiwum Cyfrowego.

The census of 1950 in Janosówka Olcza village near Zakopane.
Source: The National Digital Archives collection.

Prof. Jerzy Fierich (1900–1965)

„Statystycy polscy”, Zakład
Wydawnictw Statystycznych,
Warszawa 2012.

„Polish Statisticians”, Statisti-
cal Publishing House, Warsza-
wa 2012.

Historyk i teoretyk nauk ekonomicznych, statystyk i ekonometryk rolnictwa. Był twórcą krakowskiej szkoły statystyków i ekonometryków, wypromował 11 doktorów (6 zostało profesorami krakowskich uczelni). Jako pierwszy zastosował metodę taksonomiczną i metodę programowania matematycznego przy ustaleniu rejonów produkcji rolniczej. Historian of economic sciences, statistician and econometricians of agriculture. He was the creator of Kraków school of statisticians and econometricians, he promoted 11 Doctors of Philosophiae (6 of them became professors at Kraków universities). He was the first to apply the taxonomic method and the method of mathematical programming in determining the areas of agricultural production.

Prof. Oskar Ryszard Lange (1904–1965)

Ekonomista, statystyk, ekonometryk, działacz polityczny i społeczny; wychowanek prof. Krzyżanowskiego. Współtworzył ekonometrię, jako subdyscyplinę. Działalność naukową rozpoczął w Krakowie w okresie międzywojennym, aby następnie rozwijać ją w Stanach Zjednoczonych oraz w Polsce już w okresie powojennym.

Economist, statistician, econometrician, political and social activist; student of prof. Krzyżanowski. He co-created econometrics as a sub-discipline. He had started his scientific activity in Kraków in the interwar period, then developed it in the United States and in Poland in the post-war period.

Narodowy Spis Powszechny 1960

National Census 1960

PRZEGLĄD										
Lp.	Wyszczególnienie		Lud							
			ogółem			w miastach				
			razem	mężczyźni	kobiety	według głównego źródła utrzymania		razem	mężczyźni	kobiety
						w rolnictwie	poza rolnictwem ^a			
1	2	3	4	5	6	7	8			
1	WOJ. KRAKOWSKIE	1950 ^b	1769860	833894	935966	1092630	677230	311632	142092	169540
2		1950 ^c	1766565	832383	934182	1095048	671517	400631	183998	216633
3		1960 ^c	1990359	947600	1042759	966967	1023392	552478	264327	288151
	Powiaty:									
4	Bochnia		101475	46784	54691	58704	42771	17272	7753	9519
5	Brzesko		92185	41912	50273	62717	29468	7181	3295	3886
6	Chrzanów		140798	69466	71332	23541	117257	63601	31974	31627
7	Dąbrowa Tarnowska		63903	30230	33673	51214	12689	7545	3527	4018
8	M. Jaworzno		53089	28662	24427	1124	51965	53089	28662	24427
9	Kraków		169754	80836	88918	69355	100399	23591	11414	11977
10	Limanowa		88441	42103	46338	64608	23833	9322	4299	5023
11	Miechów		85351	40906	44445	60879	24472	11206	5223	5983
12	Myślenice		89097	41572	47525	60816	28281	16278	7573	8705
13	M. Nowy Sącz		34179	15633	18546	1705	32474	34179	15633	18546
14	Nowy Sącz		145412	69174	76238	88289	57123	25956	11939	14017
15	Nowy Targ		140754	67979	72775	92585	48169	33378	15361	18017
16	Olkusz		130141	62611	67530	57666	72475	34258	16339	17919
17	Oświęcim		103875	51042	52833	23242	80633	54124	26756	27368
18	Proszowice		47309	22799	24510	38538	8771	4027	1873	2154
19	Sucha		69294	31731	37563	43266	26028	14409	6372	8037
20	M. Tarnów		70835	33167	37668	5796	65039	70835	33167	37668
21	Tarnów		98850	46977	51873	65062	33788	3923	1948	1975
22	Wadowice		111032	52558	58474	45149	65883	22709	10460	12249
23	M. Zakopane		24899	10946	13953	3029	21870	24899	10946	13953
24	Żywiec		129686	60512	69174	49682	80004	20896	9813	11083

^a Łącznie z ludnością utrzymującą się ze źródeł niezarobkowych (bez osób będących na dotychczas, zaliczonych do utrzymujących się z rolnictwa) ^b, ^c Wyniki spisu

Część tablicy obrazującej podstawowe informacje demograficzne na temat ludności województwa krakowskiego według danych Narodowego Spisu Powszechnego z dnia 6 grudnia 1960 r.

The part of the table presenting basic demographic information about the population in Krakowskie Region according to the National Census, of 6 December 1960.

Narodowy Spis Powszechny 1970

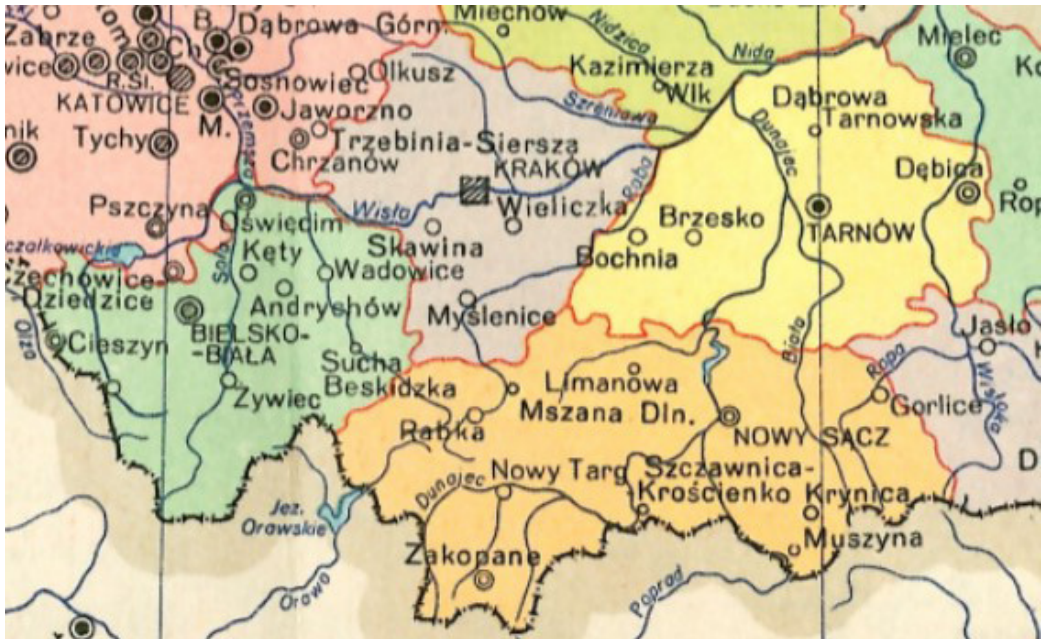
Narodowy Spis Powszechny z 1970 r. został przygotowany niezwykle starannie i obejmował znacznie większy zakres tematyczny (opublikowane wyniki spisu 1970 r. wypełniły 1440 tomów) obejmując swym zakresem pięć odrębnych działów tematycznych: ludność, mieszkania, budynki zamieszkałe, indywidualne gospodarstwa rolne oraz budynki gospodarcze w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Z tego powodu został on przeprowadzony w dwóch terminach: spis budynków gospodarczych w indywidualnych gospodarstwach rolnych przeprowadzono łącznie z corocznym spisem rolniczym w czerwcu 1970 r., a spis ludności, mieszkań i budynków mieszkalnych oraz indywidualnych gospodarstw rolnych przeprowadzono w grudniu 1970 r.

Ustawą z 28 maja 1975 r. o dwustopniowym podziale administracyjnym państwa oraz o zmianie ustawy o radach narodowych został wprowadzony nowy podział administracyjny. Utworzono 49 województw oraz zlikwidowano pośredni szczebel administracyjny – powiaty. Reforma administracyjna wprowadzona 1 czerwca 1975 r. znacznie zmniejszyła powierzchnię województwa krakowskiego. Województwo obejmowało 47 gmin (w tym 10 miast) i miało powierzchnię 3254 km². Włączono do województwa miasto Kraków, które dotąd było osobną jednostką podziału administracyjnego stopnia wojewódzkiego.

National Census 1970

The National Census of 1970 was prepared extremely thoroughly and covered a much larger thematic range (published results of the census of 1970 filled 1440 volumes), covering five separate thematic sections: population, housing, inhabited buildings, individual farms and outbuildings in individual farms. For this reason, it was carried out on two dates: a list of farm buildings in individual farms was carried out together with the annual agricultural census in June 1970, and the census, population, housing and individual farms were carried out in December 1970.

The new administrative division was introduced by the Act on 28 May 1975 on the two-rank administrative division of the State and the amendment of the Act on National Councils. There were 49 regions created at the same time eliminating another administrative level – sub-regions. The administrative reform introduced on 1 June 1975 significantly reduced the area of the Krakowskie Region. The region covered 47 areas (including 10 towns) and had an area of 3254 km². The city of Kraków, which until then had been a separate unit of the administrative division of the regional level, was incorporated into the region.

Podział administracyjny po podziale województwa krakowskiego w 1975 r., którego części weszły w skład głównie województw: krakowskiego, nowosądeckiego, tarnowskiego i bielskiego.

Administrative division after the division of the Kraków Region in 1975, parts of which were included mainly in the following Regions: Krakowskie, Nowosądeckie, Tarnowskie and Bielskie.

15 II 1962 r. – Ustawa o organizacji statystyki państwowej – utworzenie wojewódzkich, miejskich i powiatowych służb statystyki państwowej.

7 III 1962 r. – Zarządzenie Prezesa GUS w sprawie utworzenia Stacji Maszyn licząco-analitycznych w Krakowie z siedzibą w Wieliczce.

24 III 1962 r. – W Krakowie powołany został Wojewódzki Urząd Statystyczny, mieszczący się przy ul. Basztowej 22.

1 XII 1966 r. – Rozpoczęcie działalności Pracowni Regionalnej Zakładu Badań Statystyczno-Ekonomicznych GUS z siedzibą w Krakowie.

1 VI 1975 r. – W wyniku zmian w podziale administracyjnym kraju utworzono 49 Wojewódzkich Urzędów Statystycznych, w tym Wojewódzkie Urzędy Statystyczne w Tarnowie i Nowym Sączu z siedzibą w Limanowej, likwidując jednocześnie Miejski Urząd Statystyczny w Krakowie.

27 I 1976 r. – Przekształcenie Wojewódzkiej Stacji Techniki Statystycznej w Krakowie w Ośrodek Elektroniczny GUS.

15 February 1962 – Act on organization of state statistics – creation of regional, municipal and subregional state statistics services.

7 March 1962 – Ordinance of the President of the Central Statistical Office regarding the creation of the Counter-Analytical Machines Station in Kraków based in Wieliczka.

24 March 1962 – The Regional Statistical Office was established in Kraków, located at Basztowa Street 22.

1 December 1966 – Regional Laboratory of Statistical and Economic Research Institute of the Central Statistical Office based in Kraków started its activity.

1 June 1975 – As a result of changes in the administrative division of the country, 49 regions statistical offices were established, including the Regional Statistical Offices in Tarnów and Nowy Sącz with headquarters in Limanowa and at the same time liquidating the Municipal Statistical Office in Kraków.

27 January 1976 – Transformation of the Regional Statistical Technology Station in Kraków into the Electronic Center of the Central Statistical Office.

Wizyta gości z Centralnego
Urzędu Statystycznego
Finlandii w 1977 r.

Visit of guests from the Central
Statistical Office of Finland
1977.

W 1977 r. Wojewódzki Urząd Statystyczny w Krakowie odwiedziła delegacja z Państwowego Komitetu ds. Statystyki Kuby.

Wojewódzki Urząd Statystyczny przyjmował także gości z krajów Europy zachodniej, jak np. z Centralnego Urzędu Statystycznego Finlandii w 1977 r.

In 1977 the Regional Statistical Office in Kraków was visited by a delegation from the State Committee on Statistics of Cuba.

The Regional Statistical Office also received guests from west european countries, such as the Central Statistical Office of Finland in 1977.

ROK XXXVI
Nr 34 (11090)

DZIENNIK POLSKI

KRAKÓW
Środa 13 II 1980

A

Cena 1 z

Wczoraj otrzymaliśmy komunikat Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego o rozwoju gospodarki narodowej i o wykonaniu podstawowych zadań społeczno-gospodarczych w woj. mielniskim krakowskim w 1979 r.

Jak wynika z przedstawianych danych liczb ludności województwa w końcu ub. roku osiągnęła 1.151 tys., w tym w m. Krakowie 785 tysięcy. W ciągu roku stan ludności zwiększył się o 13 tysięcy z czego 10 tys. przypada na przyrost naturalny, a 3 tys. to napływ z innych województw.

Zatrudnienie w gospodarce uspołecznionej osiągnęło w ciągu roku 431 tysięcy (wzrost o 1 tys.), w tym 364 tys. w mieście Krakowie. Większość przedsiębiorstw wykazuje niepełny obsadę stanowisk pracy.

W miastach roku nominalna płaca miesięczna wzrosła o 9 proc. — do 297 zł, a przeciętna emerytura o ponad 9 proc. do 3.112 zł. Stan wkładów oszczędnościowych — w porównaniu z 1978 r. — zwiększył się o 6,8 proc. do wysokości 13,7 mld zł.

W budownictwie mieszkaniowym ogólny efekt wyraża 36,4 tys. izb o łącznej wartości o 7,5 proc.

PRZEMYSŁ

■ Sprzedaż wyrobów, robót i usług przez uspołecznione przedsiębiorstwa przemysłowe osiągnęła wartość 134,1 mld zł, tj. o 2 mld zł więcej niż w

Komunikat Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego

Krakowskie w liczbach

1978 r. Uzyskano jednak tylko 98,3 proc. planu rocznego; zadań nie wykonano 47 przedsiębiorstw, w tym Huta im. Lenina, która nie miała możliwości nadrobienia strat przestojujących spowodowanych przyczynami energetycznymi.

BUDOWNICTWO

■ Przedsiębiorstwa budowlano-montażowe na terenie naszego województwa wykonały obrót globalny wartości 59,9 mld zł (97,9 proc. planu). Wydajność pracy obniżyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 2,8 proc. — przy wzroście przeciętnej płacy o 30,3 zł (tj. o 7,4 proc.) do wysokości 5738 zł.

INWESTYCJE

■ Nakłady inwestycyjne w gospodarce uspołecznionej wyniosły 15,2 mld zł, co oznacza wykonanie planu rocznego w 97,9 proc. Przekazano do użytku ponad 110 obiektów dla przemysłu, gospodarki żywnościowej, budownictwa, transportu i łączności, gospodarki komunalnej, szkolnictwa wyższego, oświaty, służby zdrowia i sportowo-rekreacyjnej. W ramach re-

waloryzacji ukończono prace w 17 obiektach i wykonano 29 elewacji. Według niepełnych danych czyny społeczne w ub. roku osiągnęły wartość 503,4 mln zł (wzrost aż o 41,9 proc.).

ROLNICTWO

■ Ze względu na niekorzystne warunki atmosferyczne szczególnie niskie plony uzyskano w zbożach. Zbiory innych upraw, w tym również warzyw (oprócz kapusty i cebuli) były na dobrym poziomie. Spis zwierząt gospodarskich wykazał utrzymanie się pogłowia bydła — przy spadku o 0,4 proc. stanu krów oraz wzrost trzody chlewnej o 5,2 proc. i owiec o 5,9 proc., w porównaniu z rokiem poprzednim. Wartość skupu produktów rolnych zwiększyła się o prawie 10 proc., natomiast zmniejszył się skup zbóż. Wiecej — o 0,7 proc. skupiono żywności, o 0,1 proc. mięsa, o 0,3 proc., a ziemiaków o 29,1 proc.

TRANSPORT

■ Rejonowa Dyrekcja Kolei Państwowych wykonała plan przewozów ładunków w 97,8 proc. PNR przewiozła

3 mln ton ładunków (98,8 proc. planu) i 49,8 mln pasażerów (94,2 proc.). Podstawowa przyczyną nieszykowności zadań były przestoje laboru spowodowane brakiem części zamienialnych i ogumienia. Nie wykonywał zadań również oddziały „Transbudu”, obsługujące przedsiębiorstwa budowlano-montażowe.

HANDEL I USŁUGI

■ Przedsiębiorstwa handlu detalicznego osiągnęły w sprzedaży wartość 31,2 mld zł, tj. o 2,5 mld ponad poziom poprzedniego roku, ale o 1,6 proc. poniżej planu 1979 r. Sprzedaż w przedsiębiorstwach gastronomicznych wyniosła 2,8 mld zł — co stanowi 99,9 proc. planu. Wartość usług zamknęła się kwotą 2.157 milionów (93,1 proc. planu).

Utrzymywała się sytuacja z poprzedniego roku: niepełne pokrycie zapotrzebowania na mięso i sepioliny, ryby, wyroby garmsiarnicze, tkaniny bawełniane i wełniane, odzież dziecięcą, wyroby chemiczne, meble, wędliny kamienicy, cement i materiały instalacyjne. Nadal nie osiągnięto właściwej struktury asortymentowej odzie-

ży i obuwia. Notowano też w handlu braki maki i kaszy, świeżych jaj i cebuli; występowały również braki niektórych lekarstw.

SZKOLNICTWO, KULTURA, OCHRONA ZDROWIA

■ Do szkół podstawowych uczęszczało 118,3 tys. uczniów, do liceów ogólnokształcących — 12,8 tys. (mniej o 11 tys.), do szkół zawodowych — 66,8 tys. uczniów (mniej o 0,5 tys.). W wyższych uczelniach studiuje 63,7 tys. osób (spadek o 2 tys.), w tym na studiach dziennych 42,7 tys. Liczba miejsc w domach studenckich wynosiła 16,2 tys. (wzrost o 1,9 proc.).

W końcu 1979 r. działali 32 hokei z 2169 miłośnikami (wzrost o 31 proc.), a wychowaniem przekształconym objęto 34,4 tys. dzieci (wzrost 3,7 proc.). Liczba abonamentów radia w końcu roku osiągnęła 285 tys. (wzrost o 3,5 proc.), a abonamentów telewizji 251 tys. (wzrost o 3 proc.).

Liczba miejsc w szpitalach w końcu roku wyniosła 8795 (wzrost o 1,8 proc.). Działalo 249 przychodni, w tym 163 przy zakładach pracy.

Basza turystyczna w województwie dysponowała w lecie 18,8 tys. miejsc (wzrost o 0,2 proc.), przy czym powiększono m.in. liczbę miejsc hotelowych o 376.

NR INDEKSU 35005

H-17

Diennik Polski z dnia 13 lutego 1980 r. zawierający Komunikat WUS w Krakowie pt. „Krakowskie w liczbach”.

Regional newspaper „Dziennik Polski” from 13 February 1980, containing the bulletin of the Regional Statistical Office in Krakow entitled „Krakowskie in numbers”.

Spisy 1978 i 1988

Kolejne spisy ludności zostały zarządzane w 1978 i 1988 r. Spis z roku 1978 poza podstawowymi informacjami obejmował także pytania dotyczące migracji ludności. Tematyka spisu 1988 r. była analogiczna do poprzedniego spisu, jednak w 1988 r. przeprowadzono dodatkowo spis budynków.

Censuses 1978 and 1988

The next censuses were ordered in 1978 and 1988. In addition to the basic information, the 1978 census also included questions about population migration. The subject of the census 1988 was similar to the previous one, except that in 1988 a list of buildings was made

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O LUDNOŚCI I WARUNKACH MIESZKANIOWYCH NA PODSTAWIE SPISÓW*

Wyszczególnienie	1970	1978	1988
LUDNOŚĆ			
OGÓLEM	611717	694299	746627
spis 1978 = 100	88,1	100,0	107,5
mężczyźni	291492	329955	355687
kobiety	320225	364344	390940
Na 100 mężczyzn przypada kobiet	110	110	110
Struktura ludności według wieku w %:			
0—17 lat	26,1	23,3	25,2
18—59	61,4	64,0	60,0
18—29	23,6	25,9	18,3
30—59	37,8	38,1	41,7
60 lat i więcej	12,5	12,7	14,8
Struktura ludności według źródeł utrzymania w %:			
czynni zawodowo	49,5	48,8	45,7
poza rolnictwem	47,5	47,5	44,0
w rolnictwie	2,0	1,3	1,7
bierni zawodowo	50,5	51,2	54,3
posiadający wyłącznie niezarobkowe źródło	11,3	15,5	21,5
utrzymywani	39,2	35,7	32,8
Na 100 czynnych zawodowo przypada biernych	102	105	119
Ludność w wieku 15 lat i więcej	489323	561343	590012
według poziomu wykształcenia w %:			
wyższe	9,4	12,7	15,9
średnie	28,5	34,6	36,7
zasadnicze zawodowe	53,5	48,8	20,8
podstawowe			24,9
pozostałe	8,6	3,9	1,7

Tablica przeglądowa zawierająca informacje pozyskane podczas spisów ludności w 1970, 1978 oraz 1988 r., województwo krakowskie.

An overview table containing information obtained during the censuses in 1970, 1978 and 1988, Krakow Region.

Lata 1990–2018

1990–2018

W 1995 r. wchodzi w życie ustawa o statystyce publicznej. Z dniem 1 stycznia 1999 r. została wprowadzona reforma administracyjna Polski, która zmieniła podział administracyjny, wprowadzając 3-stopniową strukturę podziału terytorialnego. Utworzono 16 rządowo-samorządowych województw i 315 samorządowych powiatów.

In 1995, the Act on public statistics enters into force. On 1 January 1999 was introduced the administrative reform of Poland which changed the administrative division of country, introducing a 3-stage structure of the territorial division. 16 self-governmental regions and 315 self-government subregions were created.

Województwo małopolskie po reformie administracyjnej z 1999 r. Ilustracja z „Rocznika Statystycznego Rzeczypospolitej Polskiej 2000”.

Małopolskie Region after the 1999 administrative reform. Illustration from the “Statistical Yearbook of the Republic of Poland 2000”.

Narodowy Spis Powszechny 2002

National Census 2002

Tabl.2. Liczba ludności według płci i powiatów w 2002 r.

POWIATY	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś
	w tysiącach			w %	
WOJEWÓDZTWO	3232,4	1569,6	1662,8	50,3	49,7
Powiaty					
bocheński	97,7	48,0	49,7	32,8	67,2
brzeski	89,2	44,0	45,2	21,6	78,4
chrzanowski	129,1	62,8	66,3	62,8	37,2
dąbrowski	58,4	29,0	29,3	19,3	80,7
gorlicki	106,2	52,2	54,0	31,7	68,3
krakowski	238,3	116,5	121,7	18,5	81,5
limanowski	118,8	59,5	59,3	18,3	81,7
miechowski	51,7	25,3	26,4	23,0	77,0
myślenicki	113,7	56,6	57,2	26,5	73,5
nowosądecki	192,8	96,2	96,6	19,6	80,4
nowotarski	178,8	87,7	91,0	29,9	70,1
olkuski	115,0	56,3	58,7	50,6	49,4
oświęcimski	153,3	74,8	78,5	56,1	43,9
proszowicki	43,6	21,5	22,1	14,3	85,7
suski	81,1	40,2	40,9	25,2	74,8
tarnowski	181,9	90,0	91,9	8,7	91,3
tatrzański	65,3	31,2	34,1	43,2	56,8
wadowicki	152,7	74,8	77,9	30,2	69,8
wielicki	102,0	49,5	52,5	25,8	74,2
Miasta na prawach powiatu					
Kraków	758,5	355,6	403,0	100,0	x
Nowy Sącz	84,5	40,6	43,9	100,0	x
Tarnów	119,9	57,1	62,8	100,0	x

Tablica przedstawiająca liczbę ludności województwa małopolskiego w roku 2002 (według danych spisowych).

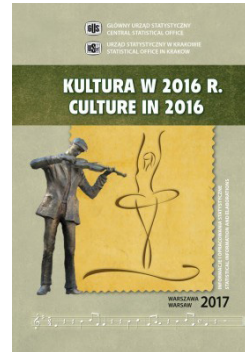
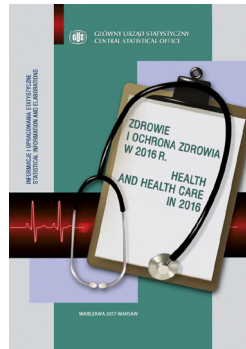
Table showing the population of the Małopolska Region in 2002 (according to census data).

W 2007 r. został uruchomiony Portal Sprawozdawczy, który umożliwia bezpieczne przekazywanie danych statystycznych przez Internet. Po cząwszy od 2009 r. zaczynają powstawać ośrodki specjalizacyjne w urzędach statystycznych. W ramach tej zmiany w Urzędzie Statystycznym w Krakowie powstają:

Małopolski Ośrodek Badań Regionalnych,
Ośrodek Statystyki Zdrowia i Opieki Zdrowia,
Ośrodek Statystyki Kultury,
Ośrodek Badania Gospodarki Społecznej,
Ośrodek Statystyki Pomocy Społecznej.

In 2007, the Reporting Portal was launched which enables the secure transmission of statistical data via the Internet. Since from 2009, the specialization centers in statistical offices have been established. As part of this change, the following are created at the Statistical Office in Kraków:

Małopolska Centre for Regional Surveys,
Center for Health and Healthcare Statistics,
Centre for Cultural Statistics,
Research Centre for Social Economy,
Centre for Social Assistance Statistics.

Okładki publikacji powstałych w ośrodkach specjalistycznych w Urzędzie Statystycznym w Krakowie.

Covers of publications created in specialization centers at the Statistical Office in Kraków.

W 2010 r. został przeprowadzony Powszechny Spis Rolny w nowej, elektronicznej formule, bez użycia formularzy papierowych.

W 2011 r. został przeprowadzony Powszechny Spis Ludności i Mieszkań w nowej, elektronicznej formule, bez użycia formularzy papierowych.

W 2018 r. Główny Urząd Statystyczny obchodzi setną rocznicę utworzenia. Statystyka publiczna aktywnie uczestniczy w pracach rozwojowych w ramach Eurostatu, Europejskiego Systemu Statystycznego i innych organizacji międzynarodowych.

W 2018 r. Urząd Statystyczny w Krakowie organizuje Europejską konferencję na temat jakości w statystyce publicznej

In 2010, the Agricultural Census was carried out in a new electronic form, without the use of paper forms.

In 2011, the Population and Housing Census was carried out in a new electronic form, without the use of paper forms.

In 2018, the Statistics Poland is celebrating its 100th anniversary. The official statistics actively participates in development work within Eurostat, the European Statistical System and other international organizations.

In 2018, the Statistical Office in Kraków organizes the European conference on quality in official statistics.

Okładka publikacji powstałej
po NSP z 2011 r.
Cover of the publication
created after the 2011 census.

